

פרשת חיי שרה תשפד – התגובה המפעימה של אברהם למותה הפתאומי של שרה

1. **בראשית כה:** ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה: ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת מדין ואת ישבק ואת שוח ... ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק: ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנת וישלחם מעל יצחק בנו - **רמב"ן כה,ו:** 'ולבני הפילגשים' - בעבור שנאמר לו 'כי ביצחק יקרא לך זרע', היו כל נשיו [חוץ משרה] פילגשים, לא היו נחשבות לנשים שאין זרען ביורשיו.

רשב"ם: קטורה – לפי הפשט **אין זו הגר. רמב"ן:** 'ושמה קטורה' [ולא] 'בת פלוני החוי או הפלשתי והמצרי' כאשר אמר בנשי עשו וזולתן, כי היא כנענית וקיצר בייחוסה. ואולי תיקרא פילגש בעבור היותה שפחה ממשפחת העבדים ... ודרך הכתוב להזכיר באימהות השפחות רק שמן, כזלפה ובלהה. **רש"י:** קטורה זו הגר, ונקראת קטורה על שם שנאים מעשיה כקטורת, ושקשרה פתחה, שלא נזדווגה לאדם מיום שפרשה מאברהם. **כלי יקר:** כן משמע לשון 'ויסוף' - שנשאה שנית.

ליקוטי שיחות טו/145: לא רק שאירועי הפרשה התרחשו אחרי פטירת שרה, אלא גם בתוכנם הם **ההיפך** מ'חיי שרה': בתחילת הפרשה מסופר על קניית המערה עבור **קבורתה**, הסיפור השני הוא הליכת העבד להביא את רבקה, שמסתיים ב'ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו' ורש"י מפרש: 'כל זמן שאמו של אדם קיימת כרוך הוא הצלה ומשמתה הוא **מתנחם באשתו**', וקל וחומר העניין השלישי בפרשה – 'ויסוף אברהם ויקח אישה וגו'.

2. **קהלת יב,ז:** וישב העפר על-הארץ כשהיה והרוח תשוב אל-האלהים אשר נתנה. **בראשית ב,ז:** וייצר ה' אלוקים את האדם עפר מן האדמה, ויפח באפיו נשמת חיים - **רבי חיים ויטאל, שער הקדושה א,א:** נודע אל בעלי מדע כי גוף האדם אינו האדם עצמו, זה נקרא בשר האדם, אלא הגוף הוא לבוש בו תלבש הנפש השכלית אשר היא האדם עצמו.

כג,ד: תנו לי אחוזת קבר ואקברה מתי **מלפני. שם ח:** אם יש את נפשכם לקבור את מתי **מלפני - רמב"ן:** 'מלפני' – לא אקבור מתי בקבר אחר ... ואם לא תעשו אקברנו בארון. או מתי אשר הוא לפני. **כתב סופר פרשתנו:** נראה לומר שצדיקים במיתתם קרויים חיים ומיתתם רק בגוף שאדם רואה בעיניו אבל הנשמה חיה וקיימת, והיינו 'מתי מלפני' – רק מה שלפני.

תורת מנחם, מנחם ציון/558: בצער נודעתי על דבר האסון בפטירת בעלה הי"ד, ויהי רצון אשר מכאן ולהבא אך טוב וחסד ימצא את המשפחה. אביע בזה מהיגיון לבי כדי להקל הכאב ועכ"פ במקצת: עיקר הקשר בין אדם לחברו החביב עליו, וכל שכן בין איש לאשתו ובנים לאביהם, אינו מצד הגוף שהוא בשר, גידים ועצמות, אלא מצד **הנפש והרוח** שהן עיקר האדם ומהותו. כדור רובה או רסיס פגז פוגעים בגוף, אבל אין ביכולתם להזיק או אפילו לגרוע בנפש ובנשמה. הנשמה ממשיכה בחיים וממשיכה בקשר עם בני המשפחה, מצטערת בצערם ושמחה בשמחתם ... מובן שלנשמה תענוג מיוחד כאשר רואה את בני המשפחה מתאוששים מהאסון ומשתדלים לסדר חייהם באופן טוב ... ונחת רוח מיוחד כשהילדים מתחנכים בחינוך מתאים, לגדלם לתורה, לחופה ולמעשים טובים.

3. **ילקוט שמעוני איוב תתקד:** שלש נשים נשא: שרה מזרע שם, הגר מזרע חם וקטורה מיפת.

בבא בתרא נח,א: רבי בנאה היה מסמן גבולות מערת המכפלה (להכיר מקום הטומאה). נכנס למערת אברהם ומצא לאליעזר שעומד על הפתח. שאל רבי בנאה: מה עושה אברהם? אמר לו: שוכב בחיקה של שרה והיא מעיינת בראשו (פולה כינים משערו). אמר רבי בנאה: אמור לו, בנאה עומד על הפתח. אמר אברהם לאליעזר: יכנס, שאין יצר הרע בעולם ההוא (ואין פגם שיראה את המראה).

תוכן מליקוטי שיחות טו/147: בנו הגדול של אברהם הוא **ישמעאל**, ועד שכשנאמר 'בנך יחידך אשר אהבת' אומר אברהם 'את שניהם אני אוהב ושניהם יחידים לי'. שכן אברהם הוא לא רק אבי יצחק, אלא 'אב המון גויים', 'אב לכל העולם'. שרה, לעומתו, היא רק אמו של יצחק, ולכן תבעה מאברהם 'גרש את בן האמה הזאת כי לא יירש עם בני עם יצחק'. נקודה זו בולטת לאורך הפרשה: מערת המכפלה הייתה מקום קבורתם של אבות האנושות, אדם וחווה, ושייכת לכל באי עולם, אבל אברהם קונה אותה עבור שרה וזרעה היהודי. אחר כך נמנע אברהם לשדך את יצחק עם בת אליעזר, על אף רום מעלתו, משום שאין ארור מדבק בבורך' [ורק רבקה מתאימה להמשיך זרעה של שרה]. ובסוף הפרשה נאמר: 'וייתן אברהם את כל אשר לו ליצחק ולבני הפילגשים נתן מתנות וישלחם מעל פניו'.